

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA

geografia

I. Cele edukacyjne

1. Zdobyć i rozszerzyć wiedzę potrzebną do zrozumienia istoty zjawisk i procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali małych i dużych regionów.
2. Zdobyć umiejętności geograficznych niezbędnych do wykorzystania w praktyce opanowanej wiedzy geograficznej.
3. Przygotowanie do świadomego podejmowania decyzji, uwzględniających zachowanie ciągłości funkcji przyrody i równowagi w środowisku, jak też potrzeby człowieka /rozwój zrównoważony/.
4. Wykształcenie umiejętności interpretowania zjawisk i procesów społeczno-ekonomicznych i politycznych na tle uwarunkowań przyrodniczych, historycznych i kulturowych w różnych skalach przestrzennych.
5. Wyposażenie ucznia w wiedzę i umiejętności umożliwiające zdanie matury i dostanie się na studia wyższe.

II. Ocenie podlega.

1. Znajomość i rozumienie treści programowych.
2. Opisywanie zjawisk, procesów i zależności zachodzących w środowisku geograficznym z użyciem terminologii stosowanej w naukach geograficznych.
3. Umiejętność czytania i interpretacji map występujących w różnych pomocach naukowych /atlasach, podręcznikach, czasopismach itp./.
4. Celowe wykorzystywanie roczników statystycznych, zestawień tabelarycznych i graficznych, rysunków, przekrojów, fotografii, które mają posłużyć do prawidłowego oceniania, wnioskowania i prognozowania zmian zachodzących w środowisku.
5. Umiejętność dokonywania obserwacji, pomiarów i obliczeń /środowisko, mapa, rocznik statystyczny/.
6. Celowe korzystanie z różnych nowych źródeł wiedzy.

III. Cele oceniania.

- a. Wdrażanie do systematycznej pracy i samooceny.
- b. Określenie stopnia opanowania wiedzy teoretycznej i praktycznej.
- c. Wspieranie szkolnej kariery uczniów i ich motywowanie.
- d. Oddziaływanie na uczniów najzdolniejszych, ale także słabych oraz przeciętnych, których w szkole jest najwięcej.
- e. Dostarczanie rodzicom i uczniom informacji o poziomie osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie oraz indywidualnych potrzebach.
- f. Dostarczenie nauczycielom informacji o poziomie osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie.
- g. Ustalenie oceny śródrocznej i końcoworocznej.

IV. Sposoby sprawdzania wiadomości i umiejętności:

- testy
- sprawdziany
- wiedzy i umiejętności
- odpowiedzi ustne
- odpowiedzi pisemne (kartkówki)
- zadania domowe
- ćwiczenia sprawdzające wybrane umiejętności i wiedzę
- aktywność na lekcji
- aktywność na zajęciach terenowych
- praca samodzielna/praca w grupach (referaty, sprawozdania z wykładów, plakaty, plansze, rysunki,
- prezentacje multimedialne itp.)
- udział w konkursach geograficznych i olimpiadach
- sprawdziany znajomości mapy fizycznej świata i Polski
- sprawdziany znajomości mapy polityczno - administracyjnej świata i Polski

V. Ogólne kryteria oceny

Ocena celująca

Ocenę tę otrzymuje uczeń, który:

- twórczo rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania,
- pomysłowo i oryginalnie rozwiązuje nietypowe zadania,

- bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach geograficznych lub olimpiadach pokrewnych,
- posiada wiedzę wykraczającą poza obowiązujący program nauczania.

Ocena bardzo dobra

Ocenę tę otrzymuje uczeń, który opanował pełen zakres wiadomości i umiejętności przewidzianych programem nauczania oraz potrafi:

- sprawnie poruszać się w tematyce geograficznej,
- samodzielnie rozwiązywać problemy,
- wykazać się znajomością pojęć i terminów oraz umiejętnością poprawnego ich zastosowania w sytuacjach typowych i nietypowych,
- posługiwać się poprawnie terminologią geograficzną,
- samodzielnie zdobywać wiedzę i umiejętności,
- przeprowadzać prawidłową analizę związków przyczynowo-skutkowych, zachodzących pomiędzy elementami środowiska geograficznego,
- w oparciu o źródła przeprowadzić analizę procesów i określić ich konsekwencje.

Ocena dobra

Ocenę tę otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową oraz wybrane elementy programu nauczania a także potrafi:

- samodzielnie wyjaśniać typowe zależności,
- posługiwać się terminologią geograficzną z nielicznymi potknięciami i błędami,
- sprawnie rozwiązywać zadania geograficzne,
- przeprowadzić prostą analizę związków przyczynowo-skutkowych zachodzących pomiędzy elementami środowiska geograficznego,
- samodzielnie dokonać analizy danych statystycznych przedstawionych w różnej formie,
- w oparciu o dane liczbowe sporządzić diagramy, wykresy, kartodiagramy itp.

Ocena dostateczna

Ocenę tę otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową, co pozwala mu na:

- wykazanie się znajomością i rozumieniem podstawowych pojęć i terminów geograficznych,
- stosowanie poznanych pojęć i terminów w sytuacjach typowych,
- wykonywanie prostych obliczeń geograficznych,
- wskazywanie elementarnych związków przyczynowo-skutkowych zachodzących pomiędzy elementami środowiska geograficznego,
- samodzielne rozwiązywanie elementarnych zadań geograficznych.

Ocena dopuszczająca

Uczeń opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową w takim zakresie, że potrafi:

- samodzielnie lub z niewielką pomocą nauczyciela wykonać ćwiczenia i zadania o niewielkim stopniu trudności,
- wykazać się znajomością i rozumieniem najprostszych pojęć i terminów geograficznych,
- wskazać elementarne związki pomiędzy składnikami środowiska geograficznego.

Ocena niedostateczna

Ocenę tę otrzymuje uczeń, który nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności wynikających z programu nauczania oraz:

- nie radzi sobie ze zrozumieniem najprostszych pojęć i terminów geograficznych,
- nie potrafi nawet przy pomocy nauczyciela wykonać najprostszych ćwiczeń i zadań,
- nie wykazuje najmniejszych chęci współpracy w celu uzupełnienia braków oraz nabycia podstawowej wiedzy i umiejętności.

VI. Formy sprawdzania wiedzy z geografii

1. Forma aktywności - **kartkówka:**

- a) czas trwania - 10-20 minut,
- b) częstotliwość w semestrze - według uznania nauczyciela,
- c) zakres - do trzech ostatnich tematów,
- d) zasady przeprowadzania - bez zapowiedzi,
- e) kryteria oceny - poprawność odpowiedzi,
- f) poprawiania otrzymanych ocen nie przewiduje się.

2. Forma aktywności - **test, sprawdzian:**

- a) czas trwania - do 45 minut,
- b) częstotliwość w semestrze - 1-2
- c) zakres - przerabiany dział,
- d) zasady przeprowadzenia - zapowiedź co najmniej 1 tydz. przed terminem pisania,
- e) kryteria oceny - poprawność odpowiedzi, metoda rozwiązania, poprawność użytej terminologii
- f) uczeń ma możliwość jednorazowej poprawy oceny niedostatecznej w terminie wyznaczonym przez nauczyciela

3. Forma aktywności – **mapa konturowa:**

- a) Czas trwania - do 10 minut
- b) Częstotliwość w semestrze – 2 - 4 razy
- c) Zakres – określony przez nauczyciela
- d) Zasady przeprowadzenia – zapowiedź co najmniej 1 tydz. Przed terminem pisania
- e) Kryteria oceny – poprawność zaznaczenia zadanego obiektu na mapie konturowej
- f) Uczeń ma możliwość jednorazowej poprawy oceny niedostatecznej w terminie wyznaczonym przez nauczyciela

VII.W przypadku prac pisemnych punktowanych stosuje się następującą skalę :

W przypadku oceny prac pisemnych (sprawdziany, testy) nauczyciel punktuje poszczególne zadania. Suma uzyskanych przez ucznia punktów na sprawdzianach bądź testach zostaje przeliczona na oceny wg skali:

poniżej 39% niedostateczny (ndst)
40 - 44% dopuszczający- (dps-)
45 – 48% dopuszczający (dps)
49 – 54% dopuszczający +(dps+)
55 – 60% dostateczny - (dst-)
61 – 65% dostateczny (dst)
66 – 69% dostateczny+ (dst+)
70 – 75% dobry – (db-)
76 – 80% dobry (db)
81 – 84% dobry +(db+)
85 – 89% bardzo dobry - (bdb-)
90 – 93% bardzo dobry (bdb)
94 – 95% bardzo dobry +(bdb+)
96 - 100% celujący (cel)

Suma uzyskanych przez ucznia punktów na „konturówkach” zostaje przeliczona na oceny wg skali:

Technikum:

poniżej 49% niedostateczny
50 – 64% dopuszczający
65 – 79% dostateczny
80 – 89% dobry
90 – 99% bardzo dobry
100% celujący

Szkoła branżowa:

Poniżej 39% niedostateczny
40 – 55% dopuszczający
56 – 70 % dostateczny
71 – 89 % dobry
90 – 99 % bardzo dobry
100 % celujący

Zasady oceniania ćwiczeń przedmiotowych, dokonywanego po każdym dziale dla uczniów technikum:

brak 1 zadania bdb
brak 2 zadań db
brak 3 zadań dst

brak 4 zadań dop
poniżej 5 ndst

Dokonując oceny prac pisemnych ustala się obowiązek zamieszczenia przy poszczególnych zadaniach informacji o liczbie punktów uzyskanych przez ucznia w odniesieniu do maksymalnej liczby punktów możliwych do zdobycia za to zadanie.

Zgodnie z § 14 przywołanego w pkt. I. 1. rozporządzenia, ocenianie bieżące z zajęć edukacyjnych ma na celu monitorowanie pracy ucznia oraz przekazywanie uczniowi informacji o jego osiągnięciach edukacyjnych pomagających w uczeniu się, poprzez wskazanie, co uczeń robi dobrze, co i jak wymaga poprawy oraz jak powinien dalej się uczyć, ustala się obowiązek określania na pracy pisemnej rodzaju popełnionego przez ucznia błędu.

VIII. Zasady wystawiania ocen

Ocenianie postępów i osiągnięć ucznia obejmuje ocenianie bieżące oraz okresowe (koniec semestru i roku szkolnego). Oceny okresowe są wystawiane na podstawie ocen cząstkowych skali sześciostopniowej. W ocenianiu ucznia stosowana będzie średnia ważona.

Wagi ocen

aktywność (a) – 2

zadanie domowe (z) – 1

kartkówka (K) – 2

mapa konturowa (M) - 3

praca indywidualna (PI)/ praca grupowa (PG): praca długoterminowa, projekty, referaty, zadania dodatkowe – 1

praca klasowa (t): sprawdzian, test – 3

zeszyt ćwiczeń (ćw) – 1

Zależność oceny klasyfikacyjnej od średniej ważonej wskazuje następująca tabela:

S	$s < 1,70$	$1,71 \leq s < 2,69$	$2,70 \leq s < 3,69$	$3,70 \leq s < 4,69$	$4,70 \leq s < 5,49$	$s \geq 5,50$
Ocena	1	2	3	4	5	6

IX. KONTRAKT

- Prace klasowe i sprawdziany są zapowiedziane, co najmniej tydzień wcześniej i zapisane w dzienniku lekcyjnym.
- W przypadku nieobecności nauczyciela bądź uczniów w dniu zapowiedzianego sprawdzianu, zostaje on przesunięty na termin lekcji kolejnej.
- Uczeń ma prawo do poprawy oceny niedostatecznej ze sprawdzianu podsumowującego większą partię materiału w formie i terminie uzgodnionym z nauczycielem. Nie zgłoszenie się ucznia w wyznaczonym terminie jest równoznaczne z utrzymaniem oceny.
- Ocena poprawiona zostaje wpisana przez nauczyciela przed oceną poprawianą, która w zapisie w dzienniku elektronicznym jest ujęta w nawias i nie jest wliczana do średniej ważonej.
- Nieobecność ucznia na pierwszym i drugim terminie sprawdzianu (z punktu powyżej) traktowana jest jako ocena niedostateczna i jest podstawą do obniżenia oceny śródrocznej / końcoworocznej (brak wykazania się znajomością materiału ważnego dla realizacji celów edukacyjnych).
- uczeń otrzymuje poprawioną i ocenioną pracę pisemną w terminie 2 tygodni od napisania, z wyjątkiem dni nieobecności nauczyciela.
- uczeń przyłapany na ściąganiu (lub jej próbie) otrzymuje ocenę niedostateczną, która nie podlega poprawie.
- ocenione prace pisemne (zapowiedziane) są przedstawione uczniom, przechowywane są w szkole do wglądu rodzicom np. w trakcie wywiadówek.

- ocenie podlega zeszyt przedmiotowy, w którym uczeń ma obowiązek prowadzić notatki z lekcji i wykonywać zadania domowe, a także zeszyt ćwiczeń
- brak notatek podawanych przez nauczyciela do zeszytu przedmiotowego może być podstawą do wstawienia częściowej oceny niedostatecznej;
- w ciągu każdego semestru uczeń może jeden raz (zakres podstawowy)/ dwa razy (zakres rozszerzony) zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (nieopanowane wiadomości, brak zadania domowego) bez konsekwencji otrzymania oceny niedostatecznej, za wyjątkiem lekcji, na które zapowiedziane są obowiązkowe prace pisemne;
- ocenę śródroczną i końcoworoczną ustala się na podstawie ocen częściowych, zachowując ich hierarchię (najwyższą wagę przypisuje się ocenom z prac pisemnych obejmujących szerszy zakres materiału);
- prace dodatkowe, udział w konkursach i olimpiadach może mieć tylko korzystny wpływ na ocenę końcową ucznia;
- śródroczna ocena niedostateczna powinna być poprawiona przez ucznia najpóźniej do końca marca, w formie uzgodnionej z nauczycielem;
- końcoworoczna ocena niedostateczna może być zmieniona jedynie w wyniku egzaminu poprawkowego.
- Zabrania się w czasie lekcji korzystania z telefonów komórkowych (taki telefon może zostać przez nauczyciela odebrany po uprzednim wyłączeniu z prośbą o odbiór przez rodziców)

X. Warunki i tryb uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej

W przypadku kiedy uczeń chce otrzymać wyższą niż przewidywana roczną ocenę klasyfikacyjną obowiązuje następujący tryb postępowania:

- uczeń zdaje przed nauczycielem w formie pisemnej lub pisemnej i ustnej egzamin przygotowany zgodnie z wymaganiami zawartymi w przedmiotowym systemie oceniania,
- ocena zostaje podwyższona, jeżeli uczeń spełni przynajmniej 90% wymagań określonych przez nauczyciela.

XI. Oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców (prawnych opiekunów)

- Oceny są jawne zarówno dla ucznia, jak i jego rodziców (opiekunów prawnych).
- Sprawdzone i ocenione pisemne prace ucznia są udostępniane uczniowi i jego rodzicom.
 - uczeń otrzymuje do wglądu sprawdzoną i ocenioną pracę pisemną podczas zajęć lekcyjnych jako informację o postępach w nauce lub ich braku, wskazującej nad czym musi popracować, aby uzupełnić te braki lub rozwinąć swoje umiejętności,
 - rodzic otrzymuje do wglądu sprawdzoną i ocenioną pracę pisemną ucznia podczas comiesięcznych konsultacji z rodzicami, na zebraniach lub podczas indywidualnego spotkania, którego termin ustala z nauczycielem za pośrednictwem dziennika elektronicznego.
- Sposoby uzasadniania ustalonej oceny:
 - W przypadku ocen z odpowiedzi ustnych umotywowanie polega na uwzględnieniu mocnych i słabych stron odpowiedzi ucznia, przy wzięciu pod uwagę; zgodności merytorycznej, spójności oraz twórczego podejścia ucznia do treści,
 - Przy uzasadnianiu ocen ze sprawdzianów i prac pisemnych, istotne jest aby określone zostały ściśle kryteria – skala procentowa, punktowa, zakres materiału, według którego nauczyciel wystawia ocenę.
 - W przypadku prac domowych oraz ćwiczeń na lekcji wysokość oceny uzależniona jest od stopnia realizacji materiału, a także indywidualnego wkładu pracy ucznia w przygotowaniu zadań domowych.
- Procedura uzasadniania ocen:
 - Uzasadnienie oceny za odpowiedź ustną następuje bezpośrednio po zakończeniu odpowiedzi w obecności innych uczniów
 - Uzasadnienie oceny za pracę pisemną polega na dokonanej przez nauczyciela ustnej lub pisemnej analizie odpowiedzi w obecności ucznia bądź rodzica (prawnego opiekuna),
- ustne uzasadnienie każdej oceny winno zawierać wskazanie sposobu poprawy wyniku

- Uczeń jest zobowiązany do przekazywania rodzicom bieżącej i rzetelnej informacji na temat uzyskiwanych osiągnięć, a rodzice mają obowiązek monitorowania postępów uczniów za pośrednictwem dostępu do dziennika elektronicznego.

XII. Postanowienia końcowe

Przedmiotowy system oceniania z geografii jest integralną częścią wewnątrzszkolnego Systemu Oceniania. Wszystkie sprawy nie ujęte w przedmiotowym systemie oceniania rozstrzygane będą zgodnie z WSO.

